

[Halvgaard]

fremgangsmåde, der skal til, hvis vi skal løse landets problemer. Men vedrørende landbruget må landbrugsministeren ikke glemme, at det, der står øverst på fremskridtspartiets ønskeseddel, er et frit landbrugserhverv. Flere af ordførerne her i dag har udtalt ønske om et frit landbrugserhverv. Venstres ordfører, hr. Karlskov Jensen, går vel også ind for et frit landbrugserhverv, men er samtidig imødekommende vedrørende de sammenlægningsgrænser – forstod jeg i hvert fald på ordførertalen – som er i forslaget. Også hr. Jes Schmidt fra centrum-demokraterne taler i sin afslutning om et frit erhverv, samtidig med at han ønsker bopælspligten bevaret. Jeg kan ikke se, at det harmonerer sammen på nogen som helst måde.

Men landbrugsministeren er åbenbart ikke enig med den tidligere socialdemokratiske statsminister Jens Otto Krag – der var godt nok en anden landbrugsminister dengang, nemlig Ib Frederiksen – men jeg vil gerne citere fra Jens Otto Krags dagbog den 20. januar 1972, hvor det står:

»Jeg lægger vægt på, at Ib Frederiksens tanker om, at køb af landbrug skal begrænses til folk med landbrugsuddannelse, ikke kommer frem. Bondegårdenes værdi ville falde, og ødegårdenes antal ville vokse.«

Karlskov Jensen (V):

Jeg vil gerne først takke landbrugsministeren for tilsagnet om, at vi måtte få en grundig behandling af hele dette omfattende lovforslag under udvalgsarbejdet, og at ministeren ville tilstræbe at skabe så bred en samling, som det er muligt, om lovforslaget. Jeg synes, det er et udmærket udgangspunkt, og det takker jeg for.

Hvad angår et par af de andre ting, ministeren nævnte, vil jeg sige, at jeg udmærket godt forstår ministerens ønske om at have disse mange bemyndigelser i loven, og vi har også i forvejen adskillige bemyndigelser, men jeg håber også, ministeren vil forstå vort synspunkt, som er det, at man alle steder, hvor det er muligt at give faste regler, bør gøre det; for det andet skaber en usikkerhed for både dem, der skal købe, og dem, der skal sælge, som jeg sagde; de ved ikke, hvad resultatet bliver. Derfor vil vi gerne prøve på at være med til at begrænse bemyndigelserne. Jeg er da fuldstændig på det rene med, at vi

kan ikke tage dem ud af loven, og at der også må være dispensationsbestemmelser på en række områder.

Jeg er fuldstændig enig med ministeren, når han siger, at der udmærket kan være 2- og 3-mands brug på 75 ha, men jeg tror også, ministeren må være enig i, at med den begrænsning, der sker her med hensyn til sammenlægning, begrænser man mulighederne for, at der opstår et passende antal af disse 2-3-mands brug. Her vil jeg tilføje den bemærkning, at når man forlanger, at de unge – og det har jeg ikke taget afstand fra – skal have en omfattende uddannelse, før de bliver selvstændige landmænd, skal man også være klar over, at man ikke laver lærepladser for de unge i landbruget på landbrug, der har et tilliggende på 15, 20 eller 25 ha, man skal op på 2-3-mands brug for at få det tilstrækkelige antal uddannelsespladser.

To bemærkninger til de øvrige ordførere. Jeg synes der er en modsigelse imellem, at hr. Westh ønsker at skabe plads til flere unge i landbruget, og så det, dette lovforslag rummer ud fra de samme betragtninger, som jeg nævnte før.

Til hr. Halvgaard vil jeg sige, at der er noget, han har misforstået, når han tillægger mig, at jeg skulle have været meget imødekommende over for de sammenlægningsgrænser, der er tale om her; det kan der ikke lægges i det, jeg sagde i første omgang.

For øvrigt vil jeg sige, at hr. Halvgaards interesse for de unge landmænd kan sådan set være på et beskedent sted, for jeg husker udmærket fra behandlingen af tørkeloven, at hr. Halvgaard fra denne talerstol erklærede, at kunne landmændene ikke klare sig, kunne de jo sælge, og så kunne de unge komme til.

Lowzow (KF):

Jeg takker for ministerens svar. Ministeren siger ganske rigtigt, at nu begynder produktionen at stige igen, og det er vi da alle glade for; den stiger, fordi landbruget er rentabelt. Jeg kunne godt citere fra Landbrugsrådets halvårsrapport, hvor præsident Pilegaard Larsen i går sagde: det er efterspørgslen, der er afgørende for, hvad der produceres i et frit samfund. Jeg kan helt slutte mig til hr. Pilegaard Larsens tanker dér; dermed er det altså rentabiliteten. Landbruget er stærkt kapitalkrævende og derfor hårdest ramt af den